

Туризмда Хавфсизликни Таъминлашда Ички Ишлар Органларининг Ўрни

Н. Л. Мелиқулов

Ўзбекистон Республикаси ИИВ Малака ошириш институти, Касбий тайёргарлик факультети
Махсус фанлар цикли ўқитувчиси

Аннотация: Ушбу мақолада Ўзбекистон Республикасида туризмни ривожлантириш ва туризмда хавфсизликни таъминлаш соҳасида ички ишлар органларида амалга оширилган ислохотлар, хавфсиз туризмни таъминлашда ички ишлар органларининг ўрни ва вазифаларига урғу берилган.

Калит сўзлар: туризм, хавфсизлик, визасиз режим, хорижий фуқаролар, фуқаролиги бўлмаган шахслар.

Бугун биз ҳар томонлама тараққий топиб бораётган, ўз олдига эзгу ва улуг мақсадлар қўйиб тинч, осойишта ҳаёт кечираётган, ўз куч ва имкониятларимизга таяниб, ҳуқуқий демократик давлат ва кучли фуқаролик жамияти қуриш йўлида улкан натижаларни қўлга киритаётган мамлакатда яшамоқдамиз. Мамлакатимизда ҳукм сураётган тинчлик ва осойишталик, динлараро бағрикенглик, миллатлараро тотувлик ҳамда ҳамжиҳатлик юртимиз тараққиёти йўлида амалга оширилаётган эзгу ишларнинг мустаҳкам асоси бўлиб хизмат қилмоқда.

Сўнгги йилларда Ўзбекистон Республикасида миграция жараёнини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга шу жумладан Хорижий фуқароларнинг ва фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг Ўзбекистон Республикасига келишлари, кетишлари, бу ерда бўлишлари ва транзит ўтишлари тартиби янада соддалаштирилиши, уларнинг Ўзбекистон Республикасига келишлари учун виза олиш ва рўйхатдан ўтишдаги энгиллаштирилган тартибларнинг жорий этилганлиги ёки бўлмаса электрон виза олиш, айрим давлатлар фуқаролари учун турист сифатида визасиз 30 кунгача келиб-кетиш тартиби жорий этилиши, кўп марталик уч йиллик инвестиция, фахрий фуқаро визалар берилиши юртимизга келиш истагида бўлган хорижий фуқароларга энгилликлар ва қулайликлар яратиш билан бирга, Ўзбекистонга келувчилар сонининг кўпайишига, инвестиция олиб қирувчилар сони ортишига ҳамда туризм салоҳиятининг кўтарилишига олиб келди.

Жумладан, Ўзбекистон Республикаси икки томонлама халқаро шартномалар ва тенглик асосида Озарбайжон Республикаси, Грузия, Арманистон Республикаси, Беларусь Республикаси, Қозоғистон Республикаси, Молдова Республикаси, Россия Федерацияси, Украина, Қирғизистон Республикаси (60 кунгача) ва Тожикистон Республикаси (30 кунгача) билан икки томонлама визасиз режим ўрнатилди.

Бундан ташқари, Австралия Иттифоқи, Австрия Республикаси, Аргентина Республикаси, Босния ва Герцеговина, Ватикан, Люксембург Буюк Герцоглиги, Венгрия, Бруней-Доруссалом давлати, Исроил давлати, Греция Республикаси, Ирландия, Исландия, Италия Республикаси, Канада, Андорра Князлиги, Лихтенштейн Князлиги, Монако Князлиги, Бельгия Қироллиги, Дания Қироллиги, Испания Қироллиги, Нидерландия Қироллиги, Норвегия Қироллиги, Швеция Қироллиги, Латвия Республикаси, Литва Республикаси, Малайзия, Мўғулистон, Янги Зеландия, Бирлашган Араб Амирликлари, Португалия

Республикаси, Болгария Республикаси, Индонезия Республикаси, Кипр Республикаси, Корея Республикаси, Мальта Республикаси, Польша Республикаси, Сан-Марино Республикаси, Сербия Республикаси, Словения Республикаси, Тожикистон Республикаси, Хорватия Республикаси, Чили Республикаси, Руминия, Сингапур, Словакия Республикаси, Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллиги, Туркия Республикаси, Бразилия Федератив Республикаси, Германия Федератив Республикаси, Финляндия Республикаси, Франция Республикаси, Черногория, Чехия Республикаси, Швейцария Конфедерацияси, Эстония Республикаси, Япония, Антигуа ва Барбуда, Барбадос, Белиз, Гренада, Доминика Республикаси, Мексика Қўшма Штатлари, Гватемала Республикаси, Гондурас Республикаси, Коста-Рика Республикаси, Куба Республикаси, Никарагуа Республикаси, Панама Республикаси, Тринидад ва Тобаго Республикаси, Эль-Сальвадор Республикаси, Сент-Винсент ва Гренадин, Сент-Люсия, Багама Ороллари Ҳамдўстлиги, Доминикана Ҳамдўстлиги, Сент-Китс ва Невис Федерацияси, Ямайка мамлакатларига нисбатан Ўзбекистон Республикаси томонидан бир томонлама тарзда 30 кун муддатга визасиз режим жорий қилинган.

Хитой Халқ Республикаси, шу жумладан, Хитой Халқ Республикасининг Гонконг махсус маъмурий ҳудуди фуқаролари учун мамлакатнинг халқаро аэропортлари орқали кўпи билан 7 кун муддатга Ўзбекистон Республикасига киришнинг визасиз режими Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинларининг бўлинмаларига йўловчилар тўғрисида дастлабки маълумотларни ўз вақтида тақдим қилувчи ташувчининг қайтувчи авиачиптаси мавжуд бўлганда ёки бўлмаса Бирлашган Араб Амирликлари фуқаролари учун Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кирган кундан эътиборан 30 кун муддатга визасиз режим 2020 йил 1 январдан бошлаб Бирлашган Араб Амирликлари резиденти мақомини олган хорижий давлатлар фуқароларига нисбатан ҳам қўлланилиши, Бирлашган Араб Амирликлари резиденти мақомини олган хорижий давлатлар фуқаролари Ўзбекистон Республикасига киришда амал қилиш муддати 90 кундан кам бўлмаган резидентлик визасининг асл нусхасини тақдим этишдаги енгилликлар ўз-ўзидан хорижий давлатлар фуқароларининг Ўзбекистон Республикасига турист сифатида кириб келишлари сонининг ошиши баробарида Ўзбекистон Республикасида ички туризмни ривожлантириш борасида ҳам амалга оширилган бир қатор ишлар натижасида сўнгги йилларда ташқи ва ички туристлар сони уч баробарга ошишига олиб келди.

Туризм тўғрисида 60 дан ортиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиш орқали хорижий туристлар сони 2016 йилдаги 2,0 миллиондан 2019 йилда 6,7 миллионгача кўпайди.

БМТ ҳузуридаги Жаҳон туризм ташкилоти (ЮНВТО) маълумотига кўра, Ўзбекистон 2019 йилда энг яхши ривожланаётган туристик йўналишига эга мамлакатлар бешлигига киритилди ва “The Guardian” нашри томонидан дунёнинг энг яхши сайёҳлик йўналиши деб тан олинди.

Испаниянинг Мадрид шаҳрида Жаҳон туризм ташкилотининг (UNWTO) 24-сессияси доирасидаги овоз бериш яқунларига кўра, ушбу нуфузли анжуманни 2023 йилда ўтказиш жойи Самарқанд шаҳри танланиши, Ўзбекистоннинг 10 та туристик давлатлар руйхатига киритилиши бунинг ёрқин мисоли десак муболаға бўлмайди.

Бу эса ўз навбатида хавфсиз туризмни таъминлашни тақозо этиши баробарида ички ишлар органларида олиб борилаётган ислохатлар натижасида туристлар ҳаракатланадиган жойлар ва туристик объектларда жамоат тартибини сақлаш ва бошқа бир қатор вазифаларни бажарувчи янги тузилма яъни хавфсиз туризмни таъминлашни мувофиқлаштириш бошқармаси ва уларнинг жойлардаги тизимларини ташкил этилишини тақозо этди.

Бошқарманинг хизмат вазифалари ҳамда тегишли вазирлик ва идоралар, ташкилотлар, маҳаллий ҳокимият органлари билан ҳамкорликда амалга ошириши лозим бўлган чора-тадбирлар тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда белгилаб берилди. Хавфсиз туризмни таъминлашни мувофиқлаштириш бошқармаси замонавий ахборот технологиялари билан жиҳозланиши, моддий-техника базаси янгиланиши ҳамда тизимга бир нечта хорижий

тилларда бемалол гаплаша оладиган ёшларни ишга қабул қилиниши бугунги кунда ўзининг ижобий самарасини бермоқда.

Хулоса ўрнида шуни айтиб ўтишимиз жойизки, мамлакатимизнинг ички ишлар органларида амалга оширилаётган ислохотлар Ватан ҳимояси, юрт тинчлиги ҳамда давлат келажаги учун жонкуяр, олижаноб, ўз хизмат бурчини сидқидилдан бажарадиган фидойи, виждонли ходимларни тарбиялаб етиштириш вазифасини қўймоқда. Чунки бугунги мураккаб шароитда ички ишлар идоралари ходимларининг халқ олдидаги нуфузини кўтариш, уларга бўлган ишончини мустаҳкамлаш шу жумладан хавфсиз туризмни таъминлаш бевосита ана шу ислохотлар самарасига боғлиқ.